

Uit de pastorie – 1 november 2019

Wat achter ons ligt

Met ons gezin vertoefden we een midweek in het Saarland. We zagen Duitsland op z'n mooist: vergelende bossen op glooiende hellingen in het milde licht van de herfstzon. We zagen Duitsland ook op z'n oudst in het nabijgelegen Trier. In een paar gebouwen zie je een groot stuk geschiedenis van West-Europa aan je voorbijtrekken. De Romeine Porta Nigra (zwarte poort) is meer dan 1700 jaar oud. Ze stond er dus al toen het christelijk geloof nog niet de bepalende factor voor politiek en samenleving was. Ze is een overblijfsel van een machtig Romeins Rijk dat door de Heere wonderlijk gebruikt is voor de kerstening van Europa. Verderop staat de oude Dom. Ze stamt zichtbaar uit de tijd dat de kerk zich breed en machtig kon presenteren in de samenleving, de tijd waarin kerkelijk en wereldlijk gezag zo ongeveer samenvielen. Vlakbij de Porta Nigra staat echter ook het huis waarin Karl Marx zijn jeugd heeft doorgebracht, de man wiens werk de basis is geworden voor marxisme en communisme. De 19^e eeuw waarin hij leefde, is een eeuw geweest waarin heel wat fundamentele omver getrokken zijn die eeuwenlang stand hadden gehouden. Dat heeft zich in de 20^e en 21^e eeuw doorgezet als een brede afkeer van kerk en christelijk geloof. In Duitsland, maar ook in Nederland en vele andere Europese landen, is de omvang van de kerk aanzienlijk afgenomen. Even denk je dan, als je bij die Porta Nigra staat: zijn we weer terug bij af? Dat weet ik niet. Op een wonderlijke wijze is de geschiedenis van de kerk in de handen van de Heere. Die zaterdag erna stond in het RD een indrukwekkend interview met Yvonne Zonderop. Ze is een gezaghebbend journalist en schrijver maar zelf geen belijdend christen. Ze schreef het boek 'Ongelofelijk' dat ik zelf nog niet gelezen heb, maar waarin ze volgens het interview voluit duidelijk maakt dat religie niet weg is uit de Nederlandse samenleving en al helemaal niet uit de wereld. God laat Zich niet weg verklaren uit deze wereld. Hij sterft niet als miljoenen mensen Hem dood verklaren en Hem buiten de orde plaatsen. Hij is de levende God Die met wijsheid en volharding, maar ook met heilige genade Zijn Koninkrijk laat komen. Wat bij het verschijnen van de kerkbode ook achter ons ligt, is 31 oktober. Kerkelijke mensen denken bij deze datum wellicht nog aan de reformatie, de wereld heeft op deze datum iets anders op de kalender staan: Halloween. Toen ik zondagavond na een preekbeurt in Hedel op huis aankwam en door het stille Doornspijk reed, zag ik links de lichtbundels boven Walibi door de lucht zwiepen. Op Omroep Gelderland zag ik een filmpje van een stel dat van hun rijtjeswoning een spookhuis had gemaakt, compleet met een mortuarium. Ik kan het allemaal niet meer rijmen. De ene dag loopt men een stille tocht tegen (zinloos) geweld, de volgende dag verheerlijkt men geweld en bloedvergieting. Laat alstublieft niemand zeggen: 'het is maar een spelletje'. Met de dood speel je geen spelletje, evenmin met de machten van de duisternis, de hel, de bloeddorst. Ik bewonder de moed van mensen die bij zulke spektakels het Licht van de Heere Jezus verspreiden, ook al worden ze er meer dan meewarig om aangekeken. Als christenen zijn we geroepen om licht, hoop en liefde uit te dragen in een wereld die sterft in de angsten die ze over zichzelf heeft uitgeroepen.

Wat voor ons ligt

Zondagmorgen hoop ik in de Grote Kerk met u en jullie Exodus 2:7-10 te lezen. Hoewel het ook hier in de eerste plaats gaat om Gods reddende weg met Israël, de weg die moet uitlopen op de Heere Jezus en Zijn toekomst, valt hier ook leerzaam licht op gezinsleven met jonge kinderen. Als één moeder heeft beseft dat haar kind 'geleend goed' was, dan was het Jochebed wel. In het latere leven van Mozes wordt de vrucht zichtbaar van die paar jaar dat hij thuis mocht zijn. Wat wil de Heere Zijn zegen geven over wat we onze kinderen in hun allereerste jaren al mogen meegeven! Zondagavond hoop ik in Amsterdam te zijn. Niet om te preken, wel om te spreken. Prof. Van den Belt wordt in de Noorderkerk bevestigd tot predikant met bijzondere opdracht in verband met zijn hoogleraarschap systematische theologie aan de Vrije Universiteit. Omdat de Gereformeerde Bond

deze leerstoel voor 50% financiert, mag ik als voorzitter hem met een hartelijk woord toespreken. Dat geeft me tegelijk de gelegenheid om weer even te ruiken aan de situatie van de kerk in de stad. Al was het alleen maar het feit dat je € 7,50 per uur aan parkeerkosten kwijt bent als je met de auto naar de kerk wilt. En óf geloven wat kost...! Ik denk wel eens: wat zou er met onze gemeente gebeuren als de Heere haar met één handbeweging verplaatste naar hartje Amsterdam? Wat zou dat betekenen voor onze kerkenraadsagenda, onze jongeren, ons geloven, over... Zouden we het volhouden daar? Zouden we kunnen volharden in het gemeente-zijn, het leven bij het Woord? En wat zouden de Amsterdammers er van vinden als de Heere hen een tijdje naar Elburg verplaatste? Ik weet wel: Amsterdam wordt geen Elburg, en Elburg is geen Amsterdam. Maar alleen al door over zulke vragen na te denken, kun je veel leren.

Om terug te komen op het theologisch onderwijs: als kerkenraad krijgen we jaarlijks de werkverslagen van de bijzonder hoogleraren namens de Gereformeerde Bond. We collecteren er immers ook voor en het theologisch onderwijs aan aanstaande dienaren van het Woord gaat ons zeer ter harte. Het gaat om de toekomst van de prediking in de kerk! Als kerkenraad spraken we af, deze verslagen niet voor kennisgeving aan te nemen, maar als reactie naar prof. Moehn en prof. van den Belt een teken van meeleven en dankbaarheid te sturen. Wellicht ook voor andere kerkenraden een goed idee? Ze hebben onze steun hard nodig!

Komende week houden we onze jaarlijkse Dankdag voor gewas en arbeid. Dit jaar mag ik de middagdienst leiden. Ik verheug me op de vele kinderen die in de kerk zitten, met vaders, moeders, opa's en oma's en een trouwe gemeente om hen heen. Zo mogen we ook de kinderen het gevoel geven dat deze dag belangrijk voor ons is. We houden het HGJB-thema aan: 'Goed bericht!' en lezen daarbij 2 Koningen 7. 's Morgens hoop ik in Rouveen voor te gaan en 's avonds in Genemuiden, maar nog steeds geldt: oost west, thuis best. We wensen elkaar, ook met de andere voorgangers, gezegende diensten in Gods huis toe.

Ten slotte

Een keer per jaar zet ik heel mijn studeerkamer op de kop. Alle boeken gaan uit de kast om afgestoft te worden. Voor de 24^e keer doe ik dit samen met mijn vader. Het is gezellig om samen te doen en aan het eind van dag niezen we in het zwart van de vele stofwolken die ons tegemoet kwamen. We zijn er dan ook een hele dag zoet mee. De meeste mensen die hier binnenkomen vragen beleefd: hebt u dat nu ook allemaal gelezen? Op die vraag kan ik geen ja zeggen en dat hoeft volgens mij ook niet. Mijn boeken zijn een soort gereedschapskist. Ook een timmerman gebruikt niet alles wat hij in zijn werkbus heeft liggen, maar sommige gereedschappen moet je gewoon hebben. Zoals naslagwerken.

Toch dreigt er een vorm van ijdelheid bij lange en hoge boekenkasten. Ze wekken de indruk van geleerdheid en voornaamheid, alsof je wat bént. Het doet me denken aan een puntig gedichtje van Jodocus van Lodenstein:

Andries, gij stoft (= beroemt u) op uitgelezen boeken

En zegt, gij hebt uw kast en kamer vol.

Zo zijn uw kast, uw kamer en alle hoeken

Vol wijsheid, maar uw hersens blijven hol.

Wat baat 't u, Andries, of gij met pijn

En grote kost veel boeken t'zaam vergadert,

En zet ze daar en stoft daarop. Dan zijn

en staan wij wel bestoft, maar niet doorbladerd

En niet doorbladerd zijn zij wel geprezen,

Wel úitgelezen, maar niet uitgelézen.

Dit alles wil geen pleidooi zijn om maar helemaal geen boek meer in handen te nemen. Er wordt al zo weinig gelezen. Wie heeft nog een gevulde boekenkast in zijn (huis)kamer staan? En als dat zo is, wat staat er dan in? Wijlen ds. A. van Brummelen zei op zijn kenmerkende manier dat boekenkasten de spiegel van de ziel zijn. Aan wat er in de kast staat, zie je wat iemand bezig houdt en waar hij zich door laat voeren. Vraagt u mij wat ik op dit moment op mijn bureau open heb liggen, dan is het antwoord tweeledig: de bundel 'En God zag dat het goed was' met 25 opstellen over christelijk geloof en evolutie, en daarnaast het fijnzinnig geschreven boekje van Herman van Wijngaarden over pastoraat aan homo's. Dat laatste boekje kan ik iedereen die met deze thematiek te maken heeft, van harte aanbevelen! En naar aanleiding van de belijdeniscatechese zou ik ook iedereen willen aanbevelen om een HSV-Studiebijbel in huis te hebben. Met alle vragen die we onder het Bijbellesen tegenkomen, kun je beter daar te rade gaan dan bij Google. Met deze studiebijbel heb je echt een schat aan bijbeluitleg onder handen. Voor acht tientjes maar. Als we voor een nieuwe TV een paar honderd euro uit kunnen trekken, moet 80 euro voor een Bijbelverklaring geen probleem zijn, lijkt me. Mooi om te zien hoe sommige belijdeniscatechisanten al voluit gebruik maken van deze studiebijbel!

Helemaal aan het eind van ons bericht schrijf ik graag een hartelijke groet op aan u en jullie allen. De Heere zij u nabij, in vreugde en/of verdriet. Mede namens mijn vrouw,
Uw A.J.M.